

ออกคำสั่งไม่ถูกต้อง ... โฉนดเรียกให้คืนเงิน ?

คดีปกครองที่จะนำมาฝากกันในวันนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่คืนเงินยืมทรงงาย โดยมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามแต่ผลการสอบสวนทางวินัยมาเป็นเหตุผลในการออกคำสั่ง

เรื่องมีอยู่ว่า ... ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ) ได้ทำหนังสือขออนุมัติยืมเงินทรงงายจำนวน 50,000 บาท เพื่อนำไปใช้ในการจัดสัมมนา เมื่อการสัมมนาเสร็จสิ้น ผู้ฟ้องคดีได้จัดส่งหลักฐานการใช้จ่ายเงินขอหักล้างเงินยืมทรงงาย โดยได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ) ต่อมา สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เรียกเงินคืนจากการเบิกจ่ายเงินทรงงายดังกล่าวจากผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเห็นว่าไม่ใช่เป็นการจ่ายเงินยืมทรงงายให้กับพนักงานเพื่อกิจการภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีความเห็นให้ยกเว้นโทษทางวินัย เนื่องจากมิได้มีเจตนาที่จะกระทำผิด แต่ให้เรียกเงินทรงงายคืนจากผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินตามที่ได้รับไป ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งพิจารณาแล้วมีความเห็นยืนตามความเห็นเดิม โดยผู้ฟ้องคดีได้ทราบคำวินิจฉัยดังกล่าวเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งเรียกให้คืนเงินไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คดีนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ประเด็นแรกก็คือ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 กำหนดไว้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินทรงงายที่ยืมไป เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสถานะภาพของสิทธิและหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง (มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539) ผู้ฟ้องคดีจึงต้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำการพิจารณาอุทธรณ์ก่อน (มาตรา 44 และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน) และเมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้วจึงจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ อันเป็นเงื่อนไขที่มาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 บังคับให้ต้องดำเนินการก่อนการฟ้องคดีต่อศาล เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548 จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548 การฟ้องคดีนี้ในวันที่ 18 พฤษภาคม 2548 จึงเป็นการฟ้องคดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ประเด็นต่อมาก็คือ คำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินยืมทรงงายโดยยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยเงินคืนจากการกระทำละเมิดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบขึ้นทำการสอบสวนตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ก่อนแล้วจึงจะทำการวินิจฉัยและออกคำสั่งได้ เมื่อกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยเงินยืมทรงงายที่ยืมไปโดย

มิได้ดำเนินการตามนัยดังกล่าว แต่ได้นำผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายคนละฉบับและมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันมาเป็นเหตุในการออกคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการออกคำสั่งไปโดยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินยืมทดรองจ่ายจำนวน 50,000 บาท
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 114/2554)

คดีนี้ได้วางหลักกฎหมายเรื่องการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดแล้วจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นจะต้องชดใช้ โดยจะต้องมีการให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม หน่วยงานของรัฐจะนำผลการสอบสวนของคณะกรรมการอื่นมาเป็นเหตุในการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ครับ ...

นายปกครอง